

Miljøministeriet

Danmarks
Naturfredningsforening

Principper for natur og friluftsliv i naturnationalparker

Fælles forslag til principper for at varetage hensyn til biodiversitet og friluftsliv i naturnationalparker

Hovedformålet med naturnationalparkerne er at styrke natur og biodiversitet ved at give mulighed for etablering af store sammenhængende naturområder, hvor naturen i højere grad end i dag kan udvikle sig på egne præmisser, og hvor der kan udsættes store planteædere med henblik på, at de kan udføre en vigtig økosystemfunktion. Naturnationalparkerne skal samtidig give mere spændende naturoplevelser og dermed mulighed for mere friluftsliv.

Parterne er enige om, at naturnationalparkerne giver en unik mulighed for at styrke naturen og skabe gode vilkår for et mangfoldigt friluftsliv. En vild og rig natur kan bidrage til fantastiske naturoplevelser, som vil være en berigelse for mange besøgende i området.

For at skabe de bedst mulige vilkår for friluftslivet i naturnationalparkerne, har Miljøministeriet, Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet formuleret nedenstående fælles forslag til principper for, hvordan der sikres gode rammer for et fortsat friluftsliv i naturnationalparkerne i respekt for naturnationalparkernes hovedhensyn til natur og biodiversitet.

I det videre arbejde med udmøntning af naturnationalparkerne vil parterne således sammen arbejde for, at disse principper tages i anvendelse på såvel nationalt som lokalt niveau, så der sigtes mod en helhedsorienteret tilgang i det videre arbejde med udmøntningen af naturnationalparkerne, hvor friluftslivets og lokalområdets interesser samtidig inddrages.

Principper for natur og friluftsliv i naturnationalparker

Parterne er enige om, at følgende principper kan styrke det videre arbejde med kommende naturnationalparker samt den løbende opfølgning på effekterne af de nye naturforvaltningstiltag på både biodiversitet og friluftsliv.

- **Formidling**

Naturformidlingsindsatser er et helt centralt led i at skabe et stærkt folkeligt engagement i naturnationalparkerne. Det gælder formidling af den naturmæssige baggrund for etablering af naturnationalparkerne og den forventede udvikling af naturen i områderne, der kan bidrage til læring og naturforståelse. Dertil kommer formidling af mulighederne for spændende

naturoplevelser, erfaringer med friluftsliv blandt græssende dyr og hensigtsmæssig og hensynsfuld adfærd i naturnationalparkerne. Det kan styrke mulighederne for friluftsliv og bidrage til at reducere en eventuelt oplevet utryghed hos nogle brugergrupper. En særlig målgruppe i forhold til at udvikle naturdannelse og naturforståelse er børn og unge.

- **Kompenserende tiltag**

I de tilfælde, hvor etablering af naturnationalparker begrænser friluftaktiviteter, bør det gennem kompenserende foranstaltninger tilstræbes, at aktiviteterne kan videreføres uden for naturnationalparken og i geografisk nærhed til naturnationalparken.

- **Rekreativ infrastruktur**

Der kan være behov for, at infrastruktur til friluftsliv vedligeholdes og om nødvendigt udbygges for dels at give adgang til og i det hegnede område, men også for at sikre, at mennesker ledes uden om eller igennem sårbare naturområder på en hensigtsmæssig måde, der tilgodeser beskyttelsen af det pågældende naturområde.

- **Lokal inddragelse og lokale løsninger**

Forvaltningen af en naturnationalpark skal baseres på faglig viden om biodiversiteten og på de rekreative interesser i de enkelte områder, under hensyntagen til, at hovedhensynet i naturnationalparkerne er natur og biodiversitet. Gennem inddragelse af lokale aktører og intelligent planlægning kan man tilstræbe at finde de konkrete løsninger, der kan få hensynene til flest mulige interesser til at gå op. Det er derfor vigtigt at sikre gode og tilstrækkelige rammer for disse inddragende processer, både i planlægningsfasen og i den videre implementerings- og forvaltningsfase. Dette kan bidrage til, at naturnationalparkerne opnår bred folkelig tilslutning.

- **Løbende erfaringsopsamling**

Der skal indsamles erfaringer løbende om effekterne af de nye naturforvaltningstiltag på både biodiversitet og friluftsliv, så de kan bruges konstruktivt i den videre planlægning og løbende tilpasninger af forvaltningen, hvor det er hensigtsmæssigt.

Dette skal endvidere sikre, at eventuelle begrænsninger af rekreative aktiviteter kun sker på baggrund af en fagligt begrundet vurdering af, at aktiviteterne kan påvirke plante- eller dyrelivet væsentligt, eller hvis det potentielt kan medføre uheldige situationer for besøgende.